

В обобщените данни, в които се включват и българи бежанци, гърци, арменци и други се сочи, че през 1880 г. населението на Източна Румелия е общо 815 591 души, от които: българи - 573 560, турци - 174 700, гърци - 42 659, цигани - 19 549, евреи - 4 177 и арменци - 1 306.

Наистина между данните за Дунавския вилает и тези за Източна Румелия има съществени различия, касаещи обекта на тяхното преброяване (градско или цялото население), времето на преоброяването (1866 и 1880) и други, поради което тяхното сравняване притежава явно условен характер. Въпреки това, те могат да се сравняват, а оттам и да се правят някои изводи за ромското население по българските земи, съставлящи по-късно територията на третата българска държава (макар и с някои изменения).

Така например, в Дунавския вилает градското население се представя от: българи - 45,16%, мюсюлмани - 40,57% и цигани - 3,33% (в случая не се забравя, че става дума за 1866 г. и че данните по признака "мюсюлмани" включват и ислямизирани българи). В Източна Румелия цялото население се съставя от: българи - 70,33%, турци - 21,42% и цигани - 2,39%. В случая, интерес представляват две неща. **Първо**, че и в Дунавския вилает, и в Източна Румелия българският елемент е преобладаващ, но за Дунавския вилает само в относителен план, докато в Източна Румелия той е абсолютно преобладаващ. **Второ**, че в процентно съотношение спрямо цялото население циганите се разполагат доста близо по мащаб в Дунавския вилает и в Източна Румелия - съответно 3,33% и 2,39%. Вzeti като абсолютно число обаче те са два пъти и половина повече в Източна Румелия спрямо Дунавския вилает - съответно 19 549 спрямо 5 364.

Спрях се по-подробно на тези данни и конкретно на религиозно-верското разделение на циганите през вековете на османо-турското робство по нашите земи и с оглед на друго важно съображение. Както се знае, в столетията на средновековието религиозният признак е имал приоритетно значение в съзнанието на хората при определяне на техния етнически произход и особено пък и за етническа принадлежност. И тъй като по европейските земи, особено пък тези, които са